

Zaštitna obilježja nove serije KM novčanica

izdanje 2012

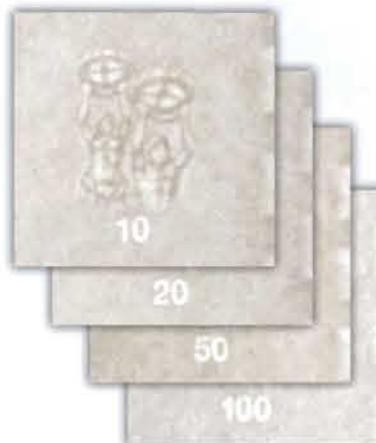
Centralna banka Bosne i Hercegovine u 2012. godini pušta u opticaj novu seriju novčanica konvertibilne marke u apoenima od 10 KM, 20 KM i 100 KM. Ove novčanice imaju određene razlike u odnosu na prethodna izdanja. Godina izdavanja navedena je ispod potpisa i riječi "GUVERNER" na licu novčanica. Prethodna izdanja novčanica i dalje će ostati u opticaju.

- ① Vodeni znak
- ② Zaštitna nit s tekstom

- ③ Prozirni register
- ④ Zaštitna nit "Motion™"

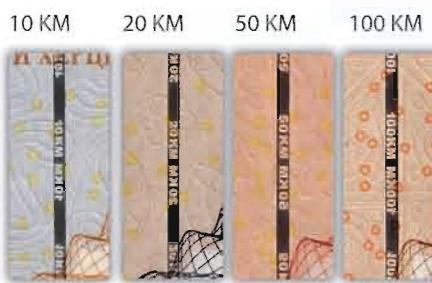
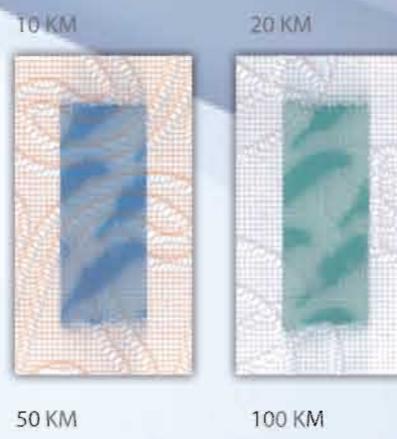
- ⑤ Iridiscentna traka
- ⑥ Optički promjenjiva boja

- ⑦ Intaglio štampa
- ⑧ Mikroštampa
- ⑨ UV obilježja

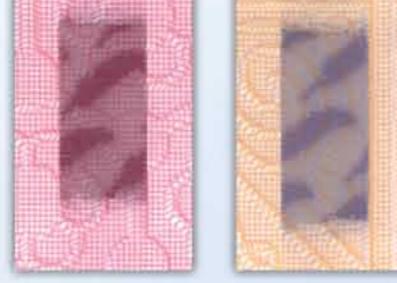
1. Vodeni znak

Nova serija KM novčanica ima višetonski vodeni znak s motivom skulptura sa svjetilkama na glavnom ulazu u zgradu Centralne banke Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Ispod motiva skulpture svaki apoén KM ima poseban svijetli vodeni znak – oznaku nominalne vrijednosti. Vodeni znak se vidi pod propusnim svjetлом, odnosno kada se novčanica drži prema svjetlu.

2. Zaštitna nit s tekstom

Nova serija KM novčanica ima zaštitnu nit, koja je potpuno ugrađena u papir i unutar nje se vidi tekst različit za svaki apoén: 10 KM, 20 KM, 50 KM i 100 KM. Tekst ima "efekat ogledala", tj. pod propusnim svjetлом se može čitati i s lica i s naličju.

3. Prozirni register

Kada se novčanica drži prema svjetlu, elementi štampani na licu i naličju novčanice uklapaju se i čine petougao.

4. Zaštitna nit "Motion™"

Sve novčanice KM iz nove serije imaju i mikrooptičku zaštitnu nit, širine 4 mm, s prozorima. Apoeni od 10 KM i 20 KM imaju tri prozora, a apoeni od 50 KM i 100 KM imaju četiri prozora u kojima nit izlazi na površinu papira. "Motion™" nit ima različitu boju za svaki apoén: 10 KM – azurnoplava; 20 KM – zelena; 50 KM – crvena; 100 KM – ljubičasta. Motiv niti na svim apoenima je pero koje se pomjera zavisno od ugla posmatranja na način da kada se:

- Gornja ivica novčanice nagne naprijed prema posmatraču, pero se pomjera uljevo
- Donja ivica novčanice nagne prema posmatraču, pero se pomjera nadlesno
- Desna ivica novčanice nagne prema posmatraču, pero se pomjera nagore
- Ljeva ivica novčanice nagne prema posmatraču, pero se pomjera nadolje

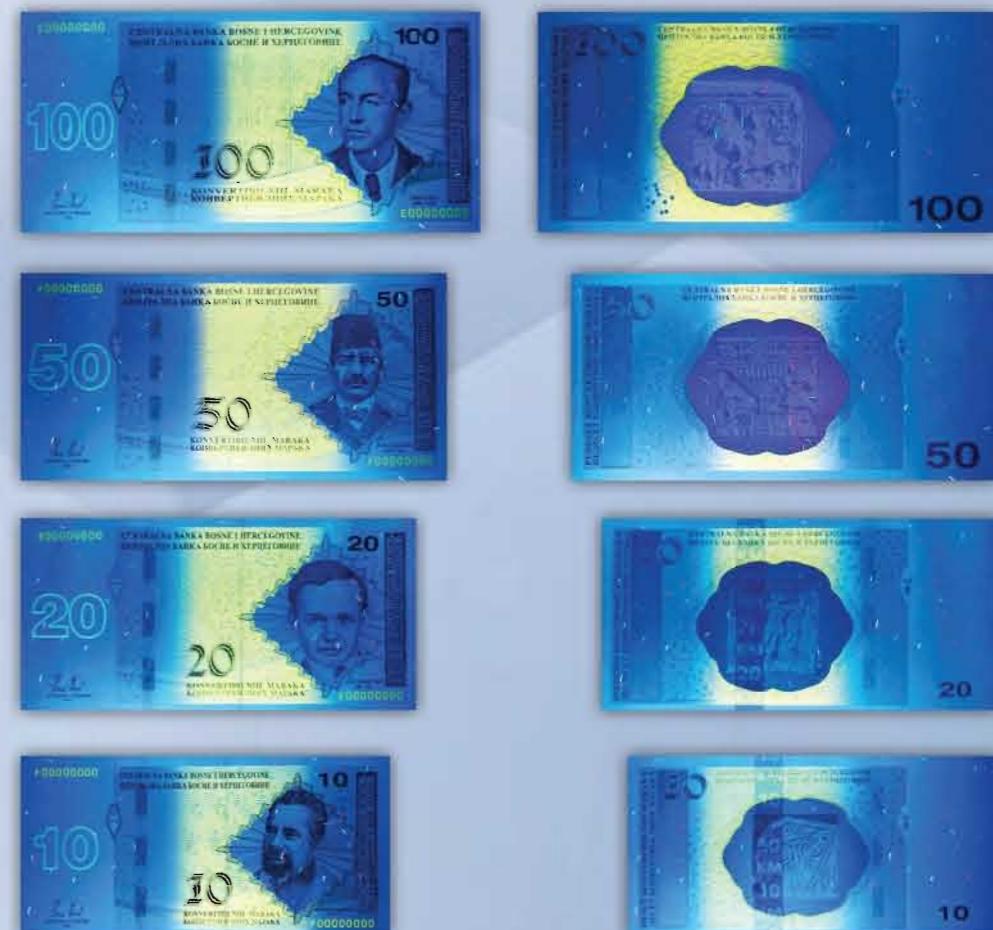
5. Iridiscentna traka

Na apoenima 10 KM i 20 KM, vertikalno preko cijelog naličja novčanice nalazi se iridiscentna traka širine 10 mm. Kod oba apoena traka prikazuje oznaku KM, te oznaku nominalne vrijednosti. Kada se novčanica posmatra pod različitim uglovima, traka svjetluća i mijenja boju.

6. Optički promjenjiva boja

Na apoenima 50 KM i 100 KM, oznaka nominalne vrijednosti u donjem desnom uglu naličja novčanice štampa se posebnom optički promjenjivom bojom. Efekat promjene boje može se vidjeti kada se novčanica posmatra pod različitim uglovima. Na 50 KM boja se mijenja od ljubičastocrvene u zelenastosmeđu. Na 100 KM boja se mijenja od zlatnosmeđe do maslinastozelene.

7. Intaglio štampa

Intaglio štampa se nalazi na licu novčanice u označenim područjima i može se osjetiti pod prstima.

Verzija FBiH

Verzija RS

